

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z wniosku A. P. , J. P. , W. A. i I. Ł.

przy uczestnictwie [...] G.

Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. i E. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.

o ustanowienie służebności przesyłu,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 czerwca 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców

od postanowienia Sądu Okręgowego w P.

z dnia 18 czerwca 2019 r., sygn. akt XV Ca (...)

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. stwierdza, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W świetle tej regulacji, cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny

skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może rozstrzygnąć w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Jednocześnie przypomnieć należy, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i jego rolą nie jest korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołali przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wskazując, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Wskazali, że zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza przepisy prawa materialnego, w szczególności art. 8 Konstytucji RP przez brak bezpośredniego zastosowania art. 64 Konstytucji oraz zastosowanie art. 292 k.c. w zw. z art. 285 k.c. w sposób sprzeczny z przepisami art. 2, art. 21 ust. 1-2, art. 31 ust. 2-3, art. 32 ust. 1-2, art. 37 ust. 1-2 i art. 64 ust. 1-3 Konstytucji RP przez stwierdzenie, że istnieje możliwość zasiedzenia służebności gruntowej na rzecz osoby będącej przedsiębiorcą przesyłowym, a nie na rzecz osoby będącej właścicielem nieruchomości władnącej, podczas gdy z ustawy (art. 285 k.c.) wprost wynika, że służebność gruntowa może być ustanowiona tylko na rzecz właściciela nieruchomości władnącej i może mieć jedynie na celu zwiększenie użyteczności nieruchomości władnącej lub jej oznaczonej części, i jednocześnie nie istnieje i nie istniał żaden przepis ustawy, który by wprowadzał do systemu prawnego instytucję służebności gruntowej ustanawianej nie na rzecz właściciela nieruchomości władnącej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., dotyczącym przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, chodzi o łatwo dostrzegalne, mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy uchybienia przepisom prawa. Według utrwalonej linii orzecznictwa Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ §1 pkt 4 k.p.c. tylko wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa albo wydane zostało w wyniku dostrzegalnej w sposób pewny i niewątpliwy bez potrzeby głębszej analizy jurekcyjnej błędnej wykładni lub niewłaściwego

zastosowania prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2011 r., I PK 237/10, 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, 24 lutego 2012 r., V CSK 225/11, 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15). Przytoczone okoliczności powinny jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2005 r., II CZ 89/2005, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 2004/06, i z dnia 24 lutego 2006 r., IV CSK 8/06).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej nie pozwala przyjąć, by była ona – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona. Zagadnienie dopuszczalności zasiedzenia przez przedsiębiorcę przesyłowego służebności przesyłu lub służebności odpowiadającej treścią tej służebności w wyniku posiadania nieruchomości w sposób odpowiadający takiej służebności przed wprowadzeniem do kodeksu cywilnego art. 305¹ i n. k.c. był już wielokrotnie przedmiotem rozważań prawnych Sądu Najwyższego. Za ukształtowany i dotychczas niepodważony co do swej zgodności z Konstytucją można uznać pogląd potwierdzający taką możliwość (por. postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 lipca 2014, P 28/13, OTK-A 7/2014/84 i z dnia 14 lipca 2015, P 47/13, OTK-A 7/2015/107, z dnia 17 października 2018 r., P 7/17, OTK-A 2018, poz. 59). W orzecznictwie Sądu Najwyższego także konsekwentnie dopuszczano możliwość istnienia służebności przesyłu, jako służebności gruntowej, pozwalającej na korzystanie ze znajdujących się na nieruchomości urządzeń przesyłowych przez przedsiębiorcę wykorzystującego je w swojej działalności gospodarczej (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 31 grudnia 1962 r., II CR 1006/62, OSPiKA 1964, poz. 91, uchwały Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 1965 r., III CO 34/65, OSNC 1966, nr 7-8, poz. 109, z dnia 17 stycznia 2003 r., III CZP 79/02, OSNC 2003, nr 11, poz. 142 i z dnia 7 października 2008 r., III CZP 89/08, Biuletyn SN 2008, nr 10, s. 8; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2013 r., III CZP 18/13, OSNC 2013, nr 12, poz. 139, z dnia 27 czerwca 2013 r., III CZP 31/13, OSNC 2014, nr 2, poz. 11, i z dnia 6 czerwca 2014 r., III CZP 107/13, OSNC 2015, nr 3, poz. 29).

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a o kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnął na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

aj